Huoltovarmuuskeskus

Lausuntopyyntö yhteisestä maatalouspolitiikasta vuoden 2027 jälkeen huoltovarmuuden ja strategisen autonomian takaajana

Suuri valiokunta

Miika Ilomäki
Johtava varautumisasiantuntija

Lausunto 1/4

- Huoltovarmuuskeskus pitää komission tiedonannossa esitettyä maatalouden ja ruoan visiota myönteisenä ja Suomen tavoitteiden mukaisena. Vahva ja kilpailukykyinen ruoantuotanto tulee nähdä osana Euroopan unionin strategista autonomiaa ja valmiutta.
- Huoltovarmuuskeskus pitää tärkeänä, että Suomi tukee pyrkimystä vähentää tuontiriippuvuutta kriittisten tuotantopanosten, erityisesti fossiilisen energian, lannoitteiden ja valkuaisrehuraaka-aineiden osalta. HVK korostaa ravinteiden kierrätyksen lisäämisen tärkeyttä koko EU:n alueella.
- Komission ehdotus suunnitelmasta luoda EU:lle omavaraisempi ja kestävämpi proteiinin tuotanto on kannatettava, joka osaltaan mahdollistaa mm. kasviproteiinien kehittämisen ja paremman hyödyntämisen.
- Myös nuorten viljelijöiden saaminen mukaan alkutuotantoon on huoltovarmuuden ja jatkuvuuden kannalta keskeistä.

Lausunto 2/4

- Valtioneuvoston päätöksen huoltovarmuuden tavoitteista (568/2024) mukaisesti kannattava alkutuotanto (maa- ja kalatalous) sekä osaaminen ja jatkuvuuden varmistaminen ovat elintarvikehuollon turvaamisen perusedellytyksiä. Keskeistä on alkutuotannon monipuolisuuden ja riittävän laajuuden turvaaminen sekä kriittisten tuotantopanosten saatavuuden varmistaminen (ml. Logistiikan turvaaminen) ja alkutuotannon digitaalisen ympäristön turvaaminen.
    - Päätöksen mukaan myös alkutuotannossa tarvittavien tuontiraaka-aineiden ja -tuotantopanoksien suhteellista osuutta vähennetään mahdollisuuksien mukaan muun muassa valkuaiskasvien tuotantoa ja paikallista energiatuotantoa lisäämällä sekä ravinteiden kierrätystä tukemalla. Lisäksi on turvattava lannoitteiden ja lannoiteraaka-aineiden kansallisen elintarvikehuollon turvaamisen kannalta riittävä saatavuus.
- Tiedonannossa tunnistetaan hyvin presidentti Niinistön laatiman EU:n siviili- ja puolustusvalmiuden vahvistamisen raportissa esitetyt kirjaukset ja ehdotukset tarpeesta korottaa EU:n ruokaturvan ja vesihuollon valmiutta, sekä tunnistaa niiden keskinäisriippuvuudet muiden sektoreiden kanssa. Tällä on kiinteä yhteys myös EU:n varautumisunionistrategiaan.

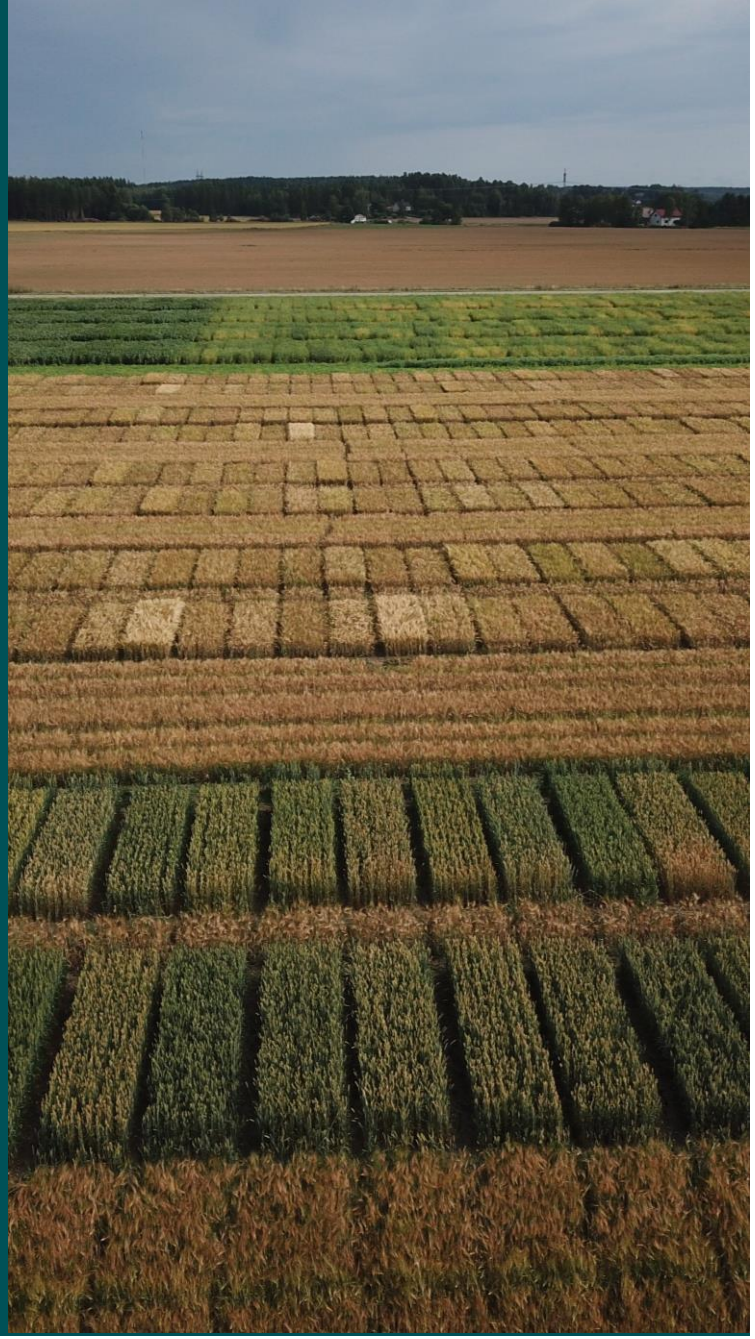

Lausunto 3/4

- Huoltovarmuuskeskus näkee, että digitaalisuuden mahdollisuuksia tulisi hyödyntää koko elintarvikesektorilla nykyistä enemmän, sekä kiinnittää sen yhteydessä huomiota erityisesti kyberturvallisuuteen ja hybridivaikuttamiseen.
- Vision mukaan Euroopan ruokaturvan kriisivalmius- ja kriisinhallintamekanismin työtä jatketaan ja kehitetään huomioiden kansalliset erityispiirteet, joita Suomen osalta ovat mm. elintarvikeviljan ja kylvösiementen varmuusvarastot, sekä 1500 yrityksen yhteistyöverkosto huoltovarmuusorganisaatiossa.
- HVK ei kuitenkaan näe, että visiossa mainitut EU-tason toimet ruokareservien harkitsemiseksi olisivat Suomen edun mukaisia. Valmiiden ruokareservien sijaan olisi erityisen tärkeää varmistaa kriittisten tuotantopanosten saatavuus, sekä tarvetta vastaavalla tasolla olevien alkutuotannon sekä elintarviketeollisuuden tuotantopanoksiin liittyvien varmuusvarastojen riittävyys EU:n alueella.

Lausunto 4/4

- Visio peräänkuuluttaa kansallisia ja alueellisia toimintasuunnitelmia koko ruokaketjuun, joista hyvänä malliesimerkkinä voidaan pitää Huoltovarmuuskeskuksen Toimintavarma myymäläverkosto -projektia, joka vastaa tähän tarpeeseen luomalla 300 myymälän verkoston, joka toimii ruoan myyntikanavana kaikissa olosuhteissa.

Huoltovarmuuskeskus

Fiksua huoltovarmuutta yhdessä.

Varmuuden vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi varmuudenvuoksi.fi